

Analýza vplyvov na podnikateľské prostredie

Názov materiálu:

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 331/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Predkladateľ:

Ministerstvo financií Slovenskej republiky.

3.1 Náklady regulácie

3.1.1 Súhrnná tabuľka nákladov regulácie

Tabuľka č. 1: Zmeny nákladov (ročne) v prepočte na podnikateľské prostredie (PP), vyhodnotenie mechanizmu znižovania byrokracie a nákladov, náklady goldplatingu¹ na podnikateľské prostredie.

Nahradiť rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov podnikateľského prostredia, ktorá je povinnou prílohou tejto analýzy a nájdete ju na [webovom sídle MH SR](#), (ďalej len „Kalkulačka nákladov“):

TYP NÁKLADOV	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality</i>		
<i>B. Iné poplatky</i>		
<i>C. Sankcie a pokuty</i>		
<i>D. Nepriame finančné náklady</i>		
<i>E. Administratívne náklady</i>		
<i>Spolu = A+B+C+D+E</i>		

Harmonizácia práva EÚ	Zvýšenie nákladov v € na PP	Zníženie nákladov v € na PP
<i>F. Úplná harmonizácia práva EÚ (okrem daní, odvodov, ciel a poplatkov, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality)</i>		
<i>G. Goldplating</i>		

VÝPOČET PRAVIDLA 1in 2out:	IN	OUT
<i>H. Náklady okrem výnimiek = B+D+E-F</i>		

¹ Definícia goldplatingu je uvedená v bode 4 časti III. jednotnej metodiky.

3.1.2 Výpočty vplyvov jednotlivých regulácií na zmeny v nákladoch podnikateľov

Tabuľka č. 2: Výpočet vplyvov jednotlivých regulácií (nahradte rovnakou tabuľkou po vyplnení Kalkulačky nákladov):

P.č.	Zrozumiteľný a stručný opis regulácie (dôvod zvýšenia/zníženia nákladov na PP a dôvod ponechania nákladov na PP, ktoré sú goldplatingom)	Číslo normy (zákona, vyhlášky a pod.)	Lokalizácia (§, ods., čl.,...)	Pôvod regulácie: SK/EÚ úplná harm./ Goldplating	Účinnosť regulácie	Kategória dotk. subjektov	Počet dotk. subjektov spolu	Vplyv na 1 podnik. v €	Vplyv na kateg. dotk. subjekt. v €	Druh vplyvu In (zvyšuje náklady) / Out (znižuje náklady) / Nemení sa	lin 2out celkom	Goldplating celkom

3.1.3 Doplnujúce informácie k spôsobu výpočtu vplyvov jednotlivých regulácií na zmenu nákladov

Osobitne pri každej regulácii s vplyvom na PP zhodnotenom v tabuľke č. 2 uveďte doplnujúce informácie tak, aby mohol byť skontrolovaný spôsob a správnosť výpočtov. Uveďte najmä, ako ste vypočítali vplyvy a z akého zdroja ste čerpali početnosti (uveďte aj link na konkrétne štatistiky, ak sú dostupné na internete). Jednotlivé regulácie môžu mať jeden alebo viac typov nákladov (A. Dane, odvody, clá a poplatky, ktorých cieľom je znižovať negatívne externality, B. Iné poplatky, C. Sankcie, D. Nepriame finančné náklady, E. Administratívne náklady). Rozčleňte ich a vypočítajte v súlade s metodickým postupom.

3.1.4 Odôvodnenie goldplatingu podľa bodu 4 časti III jednotnej metodiky a ďalšie doplnujúce informácie²

Požadované informácie uveďte osobitne ku každému identifikovanému goldplatingu (ku každej hodnotenej regulácii s goldplatingom osobitne).

Uveďte odôvodnenie goldplatingu z hľadiska jeho nepochybniteľnej nevyhnutnosti. Odôvodnenie doložte dôkladným hodnotením prínosov a nákladov. Uveďte zvažované alternatívne riešenia..

Zároveň uveďte konkrétne informácie súvisiace s kategóriou goldplatingu podľa jednotnej metodiky, najmä: na aké subjekty sa nad rámec navrhuje rozšíriť pôsobnosť smernice a z akého dôvodu; aké požiadavky sa navyšujú a na aké subjekty nad rámec minimálnych požiadaviek smernice; aká menej prísnejšia výnimka alebo úprava vyplývajúca zo smernice nebola využitá a prečo; z akého dôvodu sa navrhujú prísnejšie sankčné režimy; z akého dôvodu sa navrhuje skoršia transpozícia; z akého dôvodu sa ponechávajú v platnosti už existujúce prísnejšie vnútroštátne požiadavky.

Využitie goldplatingu pri transpozícii alebo implementácii legislatívy EÚ je v zásade nežiadúce, keďže takýto postup môže viesť k zníženiu konkurencieschopnosti domácich podnikov v porovnaní s podnikmi z krajín, kde právne predpisy nie sú natoľko prísne. Využitie goldplatingu predkladateľom je preto prípustné iba vo výnimočných prípadoch, riadne odôvodnených a vysvetlených v analýze vplyvov na podnikateľské prostredie z hľadiska jeho nevyhnutnosti, spoločenského významu, nákladov, prekonzultovaných s dotknutými podnikateľmi a posúdených Komisiou.

3.2 Vyhodnotenie konzultácií s podnikateľskými subjektmi pred predbežným pripomienkovým konaním

Uveďte formu konzultácií vrátane zdôvodnenia jej výberu a trvanie konzultácií, termíny stretnutí. Uveďte spôsob oslovenia dotknutých subjektov, zoznam konzultujúcich subjektov, tiež link na webovú stránku, na ktorej boli konzultácie zverejnené.

² Informácie sa uvádzajú iba v prípade, ak sa predkladaným návrhom regulácie vykonáva transpozícia smernice EÚ a bol identifikovaný goldplating podľa tabuľky zhody alebo sa vykonáva implementácia nariadenia EÚ s goldplatingom. Informácie sa uvádzajú aj v prípade (ak nejde o transpozíciu smernice EÚ alebo implementáciu nariadenia EÚ), ak sa predloženým návrhom odstraňuje goldplating, ktorého pôvod je v skoršom zachovaní existujúcej právnej úpravy (existujúcich vnútroštátnych požiadaviek).

Uved'te hlavné body konzultácií a ich závery.

Uved'te zoznam predložených alternatívnych riešení problematiky od konzultujúcich subjektov, ako aj návrhy od konzultujúcich subjektov na zníženie nákladov regulácií na PP, ktoré neboli akceptované a dôvod neakceptovania.

Alternatívne namiesto vyplňania bodu 3.2 môžete uviesť ako samostatnú prílohu tejto analýzy Záznam z konzultácií obsahujúci požadované informácie.

Verejnosť bola o príprave návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov a ktorým sa mení zákon č. 331/2011 Z. z. v znení neskorších predpisov (ďalej len „návrh zákona“) informovaná prostredníctvom predbežnej informácie č. PI/2024/87 zverejnenej v informačnom systéme verejnej správy SloV-Lex (internetová stránka www.slov-lex.sk) od 16.4.2024, s termínom ukončenia pripomienkového konania dňa 15.05.2024. K predbežnej informácii neboli predložené žiadne pripomienky.

K predbežnej informácii sa uskutočnili konzultácie s dvomi subjektmi – Slovenskou komorou daňových poradcov a Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky, ktoré prejavili záujem zúčastniť sa konzultácií k predbežnej informácii. V priebehu konzultácií odzneli skôr podnety technickej a vysvetľujúcej povahy vzhľadom na doterajšiu aplikačnú prax a právnu úpravu. Záverom uvádzame, že predmetný návrh zákona je v prípravnej fáze a jeho znenie bude zverejnené v medzirezortnom pripomienkovom konaní.

Na konzultácie/diskusiu k návrhu zákona boli prizvaní:

Slovenská komora daňových poradcov (ďalej len „SKDP“)

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „MHSR“)

Dňa 28. mája 2024 sa v nadväznosti na Jednotnú metodiku posudzovania vybraných vplyvov uskutočnili k predbežnej informácii PI/2024/87 stretnutia so zástupcami SKDP a MHSR.

Zástupca MFSR predstavil základné ciele pripravovaného návrhu zákona.

Návrhom zákona dôjde predovšetkým, tak ako bolo avizované v predbežnej informácii, k vyplneniu aktuálnych legislatívnych medzier, ktoré boli identifikované v spolupráci s finančnou správou. Návrh zákona sa primárne zameriava na dva kľúčové inštitúty súvisiace s právom na odpočítanie dane. Ide o opravu odpočítanej dane a úpravu odpočítanej dane. Podstatou navrhovaných zmien je nastaviť také opatrenia, aby sa spresnilo uplatňovanie práva na odpočítanie dane, keď podľa súčasných pravidiel môže dochádzať k väčšiemu oddaniu majetku, než k akému by malo dochádzať.

Oprava odpočítanej dane podľa § 53 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o DPH“) sa podľa aktuálneho znenia zákona o DPH vykonáva len v prípadoch, kedy dochádza k oprave základu dane, pričom smernica o DPH je v tomto ohľade formulovaná oveľa širším spôsobom, na základe ktorého by sa oprava odpočítanej dane mala vykonávať aj v iných prípadoch. Pri úprave odpočítanej dane podľa § 54 zákona o DPH predstavuje problematický prvok práve definícia investičného majetku na účely zákona o DPH. Podľa nášho názoru táto definícia nie je dostatočne presná, keďže z nej explicitne nie sú vylúčené zásoby. Príkladom situácie, kedy by sa nemala vykonávať úprava odpočítanej dane, ale oprava odpočítanej dane, je výstavba bytového domu, pozostávajúceho z jednotlivých bytov, na účely predaja jednotlivých bytov konečným spotrebiteľom, pričom na vstupe došlo k uplatneniu práva na odpočítanie dane v plnom rozsahu a byty sa podarilo predat

až po 5 rokoch od kolaudácie v režime povinného oslobodenia od dane podľa § 38 zákona o DPH.

Návrhom zákona sa ďalej stanoví nové kritérium začiatku obdobia na úpravu odpočítanej dane, a to tak pri hnutel'nom investičnom majetku, ako aj pri nehnuteľnom investičnom majetku, pričom pôjde o prvé skutočné použitie tohto majetku. Uvedené sa následne prejaví aj na potrebe následnej úpravy spôsobu vykonávania opravy, resp. úpravy odpočítanej dane. Zákon o DPH zároveň vychádza z tzv. predikatívneho systému vykonávania úpravy odpočítanej dane, na základe ktorého sa predpokladá, že investičný majetok sa bude používať príslušným spôsobom až do konca obdobia na úpravu odpočítanej dane. Uvedený mechanizmus je síce pre podnikateľský sektor administratívne jednoduchší, ale smernica o DPH požaduje, aby sa úprava odpočítanej dane rozložila na jednotlivé roky. Návrh zákona sa okrem doposiaľ uvedeného dotkne aj výpočtu základu dane pri bezodplatne dodaných tovaroch. V tejto súvislosti sa budeme inšpirovať právnymi úpravami okolitých členských štátov, ako aj judikatúrou Súdneho dvora EÚ [napr. Fischer a Brandenstein, C-322/99 alebo Finanzamt X (a transmission d'un bien à titre gratuit), C-207/23].

Komentované úpravy obsiahnuté v návrhu zákona by v zásade nemali predstavovať výrazný náklad ani vo vzťahu k štátnym (informačným) systémom, ako ani vo vzťahu k podnikateľom, s výnimkou úpravy odpočítanej dane.

Účinnosť návrhu zákona sa bude odvíjať aj od rýchlosti a celkového priebehu legislatívneho procesu, no predpokladá sa 1.1.2025.

Návrh zákona sa môže čiastkovo dotknúť aj osobitných úprav pre malé podniky, čo bude závisieť od výsledkov diskusií k predmetným úpravám na úrovni EÚ. Každopádne by však malo ísť len o drobné zmeny.

K návrhu zákona odznegli nasledovné okruhy otázok a reakcií:

1. Prosba o zopakovanie príkladu s výstavbou a predajom bytu.

Developer postaví bytový dom pozostávajúci z jednotlivých bytov, ktoré budú vlastne zásobou a nemali by byť na účely zákona o DPH považované za investičný majetok. V takomto prípade by mala vzniknúť len povinnosť opravy odpočítanej dane, a nie úpravy odpočítanej dane.

2. Podľa poslednej novely zákona o DPH sa umožnilo vybraným subjektom, keď poskytujú výlučne služby oslobodené od DPH podľa § 37 až 39 zákona o DPH, aby nepodávali žiadosť o registráciu pre daň. Uvažuje sa o nejakých zmenách aj v tejto súvislosti?

Od roku 2023 platí, že tieto vybrané subjekty sa nemusia registrovať pre daň, ak poskytujú výlučne plnenia oslobodené od dane. Vzhľadom na zmeny v registračných ustanoveniach v nadväznosti na osobitné úpravy pre malé podniky s účinnosťou od 1.1.2025, uvedené už nebolo možné zachovať v pôvodnom znení. So snahou zachovať týmto subjektom isté odbremenenie od administratívnych povinností, do zákona o DPH sa zakotvilo, že tieto subjekty síce budú povinné podať žiadosť o registráciu pre daň, ale uvedú v nej, že dosiahli obrat výlučne z plnení oslobodených od dane podľa § 37 až 39 zákona o DPH, a potom od nich zákon o DPH nevyžaduje plnenie iných administratívnych povinností, s výnimkou vedenia záznamov. Takáto situácia sa ale zväčša týka prenajímateľov nehnuteľností. Pri finančných

službách, ktoré sú oslobodené od dane podľa § 39 zákona o DPH, sa k týmto službám často pridruží aj iná služba, ktorá nespĺňa podmienky na uplatnenie oslobodenia od dane.

3. Čo sa teda vlastne presne zmení v tej úprave odpočítanej dane? Teraz sa postupuje tak, že každý rok sa prehodnotí používanie investičného majetku a buď sa do-odpočítava všetko alebo sa vráti všetko za počet zostávajúcich kalendárnych rokov vrátane príslušného kalendárneho roka, za ktorý sa vykonáva úprava odpočítanej dane.

Problém predstavuje práve to súhrnné vykonávanie úpravy za počet zostávajúcich kalendárnych rokov. Zákon o DPH akoby predpokladá, že sa dotknutý investičný majetok bude takto využívať až do konca obdobia na úpravu odpočítanej dane. Výpočet čiastky úpravy odpočítanej dane by sa nemal násobiť počtom zostávajúcich rokov do konca obdobia na úpravu odpočítanej dane. Jediná výnimka je pri predaji tovaru pred uplynutím obdobia na úpravu odpočítanej dane. V ostatných prípadoch by sa úprava odpočítanej dane mala robiť jednotlivo za každý kalendárny rok.

4. Postup bude teda taký, že v decembri sa bude prepočítavať, čo sa stalo v tom danom roku.

Áno. Referenčným kritériom bude uplatnené právo na odpočítanie dane v čase prvého skutočného použitia.

5. Obmedzí sa navrhovanou úpravou uplatňovanie práva na odpočítanie dane v takom zmysle, že platiteľ si ho nebude môcť uplatniť až dokiaľ nenastane prvé použitie?

Nie, právo na odpočítanie dane bude naďalej možné uplatniť aj pri zamýšľanom použití. Uplatnené právo na odpočítanie sa prípadne následne len upraví podľa toho, aké bude prvé skutočné použitie daného vstupu.

6. Otázka na báze konkrétneho príkladu – podnikateľ si kúpil automobil, sleduje pri ňom 5 rokov úpravu odpočítanej dane, pričom na začiatku si odpočítal všetko. Postupom podľa návrhu zákona si teda rozdelí sumu odpočítanej dane na 5 rokov a po 1 jednom roku upravuje príslušnú jednu pätinu tejto sumy. Keď podnikateľovi vznikne za prvý rok koeficient, tak upraví odpočítanú daň za ten jeden príslušný rok. Keď je táto príslušná časť sumy odpočítanej dane vysporiadaná, v druhom roku sa podnikateľ sústreďuje na druhú pätinu sumy odpočítanej dane atď.

Áno, presne takýmto spôsobom bude podnikateľ postupovať. Úprava odpočítanej dane sa vykonáva vždy vo vzťahu k tomu úvodnému odpočítaniu dane zodpovedajúcemu prvému skutočnému použitiu.

7. Zdá sa, že absentuje spôsob naviazania opravy aj úpravy odpočítanej dane v prípade, že ide o situáciu vrátenia dane zahraničnej osobe. Keď si pôvodne zahraničná osoba uplatní odpočítanie dane v plnom rozsahu a následne dôjde k zmene účelu použitia investičného majetku, podľa aktuálnej právnej úpravy neexistuje príčinný vzťah medzi § 54 a § 55a a nasl. zákona o DPH.

Uvedenú oblasť budeme musieť preskúmať. Právna úprava by totiž mala byť jednotná, bez ohľadu na to, že ide o mechanizmus vrátenia dane.

8. Akým spôsobom sa zvažuje zmeniť výpočet v § 22 ods. 5 zákona o DPH? Pôjde sa rovnakou cestou ako v prípade § 54 zákona o DPH?

Veľkou inšpiráciou je právna úprava v ČR. Pôjde sa na kritérium ceny v čase použitia tovaru, resp. nákladov, ak takáto cena neexistuje. Je to istá analógia s § 22 ods. 8 zákona o DPH, kde sa používa kritérium trhovej hodnoty na voľnom trhu.

9. Keďže sa stanoví kritérium ceny v čase použitia, bude ju treba dokazovať znaleckými posudkami? Čo napr. pri automobile za 200 000 eur? Ako sa to bude preukazovať?

Ak pôjde o bežné veci, tak určite nie je potrebné preukazovať cenu v čase použitia znaleckým posudkom. Takáto cena sa bude zisťovať na trhu, je to bežne dostupný údaj – to platí aj pri drahých automobiloch; pri overovaní ceny sa samozrejme berie ohľad aj na stav tovaru. Nie je zámerom MF SR ukladať platiteľom povinnosť predkladať znalecké posudky na účely preukázania ceny v čase použitia tovaru.

10. Rozumieme správne, že ak si v prípade bytu developer uplatní právo na odpočítanie dane v plnom rozsahu, pričom tento byt bude zásobou, developer nebude postupne upravovať uplatnené právo na odpočítanie dane, ale po tých 5 rokoch, keď byt predá s oslobodením od dane, tak ho opraví naraz?

Áno. Bude po novom postupovať podľa § 53 zákona o DPH.

11. Ak trhovú cenu neexistuje, a pôjde sa na kritérium nákladov, aké náklady bude platiteľ mať, ak ten majetok bude plne odpísaný? Hoci to môže byť v praxi len zopár prípadov, tak v takýchto veciach by išlo o problém – teda situácia, kde nenájdeme cenu a potom je problém určiť aj tie náklady. Ako príklad problematickej situácie uvádzame stav, keď spoločnosť vyradila počítače a chcela ich venovať škole. Existujú určité komodity, kde je ťažké zistiť cenu, resp. náklady.

Veľmi dobrá otázka, zamyslíme sa nad ňou a následne ju zodpovieme. Podľa nášho názoru nemôže ísť o časté prípady, kedy nebude možné zistiť cenu v čase použitia. Uvedená oblasť však bude predmetom ďalšej diskusie v rámci prípravy návrhu zákona.

12. Zástupca SKDP poukázal, v nadväznosti na spôsob registrácie pre daň a nadobúdanie statusu platiteľa dane podľa § 4 zákona o DPH, na potrebu systematického výkladu podmienok registrácie k dani podľa § 4 zákona o DPH. Inými slovami, aby sa § 4 nevykladal izolovane, ale aby sa prihliadalo aj na iné súvisiace ustanovenia zákona, konkrétne na § 81 ods. 3 písm. b) bod 2 zákona o DPH, ktorý formuluje akoby negatívnu podmienku (alebo prekážku) registrácie, pretože uvádza, že "nie sú dôvody na registráciu... ak platiteľ opakovane v kalendárnom roku neplní...". Existuje totiž riziko, že daňový subjekt, ktorý sa stal nekontaktným a opakovane si nesplnil povinnosti podať daňové priznanie alebo kontrolný výkaz, najmä s ohľadom na podvod, a ktorému bola v tejto súvislosti zrušená registrácia pre daň, sa neskôr znovu stane platiteľom a vyskytne sa v ďalšom reťazci dodaní. Daňový úrad touto novou registráciou akoby potvrdil spoľahlivosť tohto daňového subjektu.

Registrácia pre daň nie je o spoľahlivosti konkrétneho platiteľa dane. Je otázne, či sa § 81 ods. 3 zákona o DPH nestane v súvislosti s novým mechanizmom registrácie pre daň a spôsobom nadobúdania statusu platiteľa dane podľa § 4 zákona o DPH obsolétnym. Pokiaľ ale ide o

súčasný stav, zákon o DPH umožňuje odmietnuť registráciu pre daň len vtedy, ak je postavenie zdaniteľnej osoby fingované. Ak je ale osoba zdaniteľnou osobou, tak tam nie je dôvod na zamietnutie registrácie pre daň.

3.3 Vplyvy na konkurencieschopnosť a produktivitu

Dochádza k vytvoreniu resp. k zmene bariér na trhu?

Bude sa s niektorými podnikmi alebo produktmi zaobchádzať v porovnateľnej situácii rôzne (napr. špeciálne režimy pre mikro, malé a stredné podniky tzv. MSP)?

Ovplyvňuje zmena regulácie cezhraničné investície (príliv/odliv zahraničných investícií resp. uplatnenie slovenských podnikov na zahraničných trhoch)?

Ovplyvní dostupnosť základných zdrojov (financie, pracovná sila, suroviny, mechanizmy, energie atď.)?

Ovplyvňuje zmena regulácie inovácie, vedu a výskum?

Ak bol identifikovaný goldplating, prispieva k zníženiu konkurencieschopnosti a produktivity? Akým spôsobom?

Ako prispieva zmena regulácie k cieľu Slovenska mať najlepšie podnikateľské prostredie spomedzi susediacich krajín EÚ?

Konkurencieschopnosť:

Na základe uvedených odpovedí zaškrtnite a popíšte, či materiál konkurencieschopnosť:

zvyšuje nemení znižuje

Nedochádza k vytvoreniu bariér pre vstup na trh pre nové zdaniteľné osoby. Návrhom zákona zavádzané povinnosti nijakým spôsobom nezasahujú do oblastí upravujúcich podmienky, ktoré musia byť splnené, aby mohla tuzemská zdaniteľná osoba v tuzemsku podnikáť.

Návrh zákona nepredpokladá ani vplyv na vyvolanie cezhraničných investícií. Rovnako sa predmetným návrhom zákona neovplyvní cena alebo dostupnosť základných zdrojov a ani prístup k financiám.

Produktivita:

Aký má materiál vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi?

Na základe uvedenej odpovede zaškrtnite a popíšte, či materiál produktivitu:

zvyšuje nemení znižuje

Návrh zákona nemá vplyv na zmenu pomeru medzi produkciou podnikov a ich nákladmi.

3.4 Iné vplyvy na podnikateľské prostredie

Ak má materiál vplyvy na PP, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich častí, či už pozitívne alebo negatívne, tu ich uveďte. Patria sem:

- a) vplyvy súvisiace so žiadosťami o alebo prijímaním dotácií, fondov, štátnej pomoci a čerpaním iných obdobných foriem podpory zo strany štátu, keďže sú sprievodným javom uchádzania sa či získania benefitov, na ktoré nie je právny nárok priamo zo zákona, ale vzniká na základe prejavu vôle dotknutého subjektu;
- b) regulované ceny podľa zákona č. 18/1996 Z. z. o cenách;
- c) iné vplyvy, ktoré predpokladá materiál, ale nemožno ich zaradiť do častí 3.1 a 3.3.,

d) iné vplyvy podľa písm. a) až c), ktoré sú goldplatingom.

V predkladanom návrhu zákona boli identifikované 4 regulácie s vplyvom na podnikateľské prostredie.

Nižšie uvedené zmeny svojím charakterom prispievajú k zlepšeniu podnikateľského prostredia, avšak vzhľadom na nedostupnosť dát ich nie je možné kvantifikovať.

1. Rozšírenie povinnosti vykonať opravu odpočítanej dane

Zmena regulácie dotknutým subjektom zvyšuje náklady. § 53 zákona o DPH sa dopĺňa o nové skutočnosti, ktoré zakladajú povinnosť, resp. právo vykonať opravu odpočítanej dane, a to v nadväznosti na navrhovanú zmenu kritériá určujúceho začiatok obdobia na úpravu odpočítanej dane, ako aj na potrebu rozšíriť povinnosť vykonať opravu odpočítanej dane, keď dôjde k zmene vo faktoroch určujúcich výšku práva na odpočítanie dane, na ktorú má platiteľ skutočne nárok.

Predmetná regulácia pre dotknuté subjekty predstavuje administratívny vplyv, avšak výšku administratívnych nákladov nie je možné kvantifikovať. Dotknutými subjektmi sú platitelia dane, ktorým vznikne povinnosť vykonať opravu odpočítanej dane. Pre absenciu údajov nie je možné ani len predpokladať, v koľkých prípadoch môžu u platiteľov dane nastať skutočnosti zakladajúce povinnosť vykonať opravu odpočítanej dane. Oprava odpočítanej dane sa uvedie v už existujúcom riadku daňového priznania (28) – oprava odpočítanej dane podľa § 53 a 53a zákona.

2. Úprava odpočítanej dane - zmena právnej úpravy

Zmena regulácie dotknutým subjektom zvyšuje náklady. V súlade s navrhovanými zmenami v prílohe č. 1, sa upravuje § 54a ods. 3 a § 54d ods. 3 zákona o DPH tak, že úprava odpočítanej dane za príslušný kalendárny rok sa nevykonáva v rozsahu za všetky zostávajúce kalendárne roky do skončenia obdobia na úpravu odpočítanej dane, vrátane kalendárneho roka, v ktorom došlo k zmene rozsahu použitia investičného majetku. Postup pri úprave odpočítanej dane sa navrhovanou úpravou dostáva do súladu s článkom 187 smernice Rady 2006/112/ES z 28. novembra 2006 o spoločnom systéme dane z pridanej hodnoty v platnom znení v nadväznosti na judikatúru Súdneho dvora EÚ (napr. Stichting Schoonzicht, C-791/18). Nový spôsob vykonávania úpravy odpočítanej dane pri investičnom majetku sa zavádza pri zmene účelu použitia, ako aj v uvedených prípadoch pri zmene rozsahu použitia investičného majetku. Predmetná regulácia pre dotknuté subjekty predstavuje administratívny vplyv, avšak výšku administratívnych nákladov nie je možné kvantifikovať. Dotknutými subjektmi sú platitelia dane, ktorým vznikne povinnosť vykonať úpravu odpočítanej dane. Úpravu odpočítanej dane platiteľ vykonáva len v poslednom zdaňovacom období kalendárneho roka. Pre nepresnosť údajov nie je možné ani len predpokladať, v koľkých prípadoch môžu u platiteľov dane nastať zvýšenie frekvencie novej povinnosti oproti doterajšiemu stavu. Úprava odpočítanej dane sa uvedie v už existujúcom riadku daňového priznania (18 a 19) – odpočítanie dane celkom podľa § 49 až 52 a § 54 až 54d zákona.

3. Oznamovacie povinnosti malého podniku tuzemskej osoby, ktorý získal povolenie na uplatňovanie oslobodenia od DPH v inom členskom štáte – prvý výkaz (rozšírenie rozsahu údajov)

Zmena regulácie dotknutým subjektom minimálne zvyšuje náklady. Malý podnik tuzemskej osoby, ktorý je oprávnený uplatňovať osobitnú úpravu oslobodenia od dane v inom členskom štáte, je povinný podávať štvrtročné výkazy. Uvedená povinnosť malého podniku tuzemskej osoby sa upravuje tak, že v prvom štvrtročnom výkaze je okrem hodnôt dodaní tovarov a služieb za kalendárny štvrtrok, v ktorom začal uplatňovať osobitnú úpravu, povinný uviesť aj hodnotu dodaní tovarov a služieb za obdobie od podania oznámenia o tomto zámere, do konca kalendárneho štvrtroka prechádzajúceho kalendárnemu štvrtroku, v ktorom tento malý podnik začal osobitnú úpravu uplatňovať.

Predmetná regulácia pre dotknuté subjekty predstavuje administratívny vplyv, avšak výšku administratívnych nákladov nie je možné kvantifikovať. Dotknutými subjektmi sú malé podniky tuzemskej osoby, ktoré sa rozhodli uplatňovať osobitnú úpravu. Tieto subjekty sú následne povinné do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení kalendárneho štvrtroka, v ktorom uplatňovali osobitnú úpravu, podať výkaz, v ktorom uvedú ustanovené údaje, ktorých rozsah sa navrhovanou reguláciou čiastočne rozširuje. Z pracovných a iných dokumentov EK nevyplýva žiadna prognóza využívania oslobodenia od dane v inom členskom štáte malými podnikmi. Navyše samotná oznamovacia povinnosť malého podniku tuzemskej osoby, ktorý získal povolenie na uplatňovanie oslobodenia od DPH v inom členskom štáte bola predmetom kvantifikácie v rámci predchádzajúcej novely zákona o DPH (zákon č. 102/2024 Z. z.), ktorá ešte nie je účinná.

4. Oznamovacie povinnosti malého podniku tuzemskej osoby, ktorý získal povolenie na uplatňovanie oslobodenia od DPH v inom členskom štáte – prvý výkaz (zúženie rozsahu údajov)

Zmena regulácie dotknutým subjektom znižuje náklady. Malý podnik tuzemskej osoby, ktorý je oprávnený uplatňovať osobitnú úpravu oslobodenia od dane v inom členskom štáte, je povinný podávať štvrtročné výkazy. Uvedená povinnosť malého podniku tuzemskej osoby sa upravuje (zúžuje) tak, že ak podal oznámenie o zámere uplatňovať osobitnú úpravu počas kalendárneho štvrtroka, v ktorom ju aj začal uplatňovať, neuvádza v prvom štvrtročnom výkaze ako súčasť požadovaných hodnôt hodnoty dodaných tovarov a služieb v príslušnom kalendárnom štvrtroku, ktoré už uviedol v oznámení o zámere uplatňovať osobitnú úpravu.

Predmetná regulácia pre dotknuté subjekty zníženie administratívneho vplyvu, avšak výšku administratívnych nákladov nie je možné kvantifikovať. Dotknutými subjektmi sú malé podniky tuzemskej osoby, ktoré sa rozhodli uplatňovať osobitnú úpravu. Tieto subjekty sú následne povinné do konca kalendárneho mesiaca nasledujúceho po skončení kalendárneho štvrtroka, v ktorom uplatňovali osobitnú úpravu, podať výkaz, v ktorom uvedú ustanovené údaje, ktorých rozsah sa navrhovanou reguláciou čiastočne zužuje. Navyše z pracovných a iných dokumentov EK nevyplýva žiadna prognóza využívania oslobodenia od dane v inom členskom štáte malými podnikmi.

Vyjadrenie k opodstatnenosti goldplatingu a jeho odôvodnenie:

Článok 185 odsek 2 pododsek 2 smernice 2006/112/ES - Z dôvodu právnej istoty sa navrhuje v predmetnom ustanovení výslovne uviesť, že v prípade krádeže tovaru je platiteľ dane povinný odvieť daň, ktorú z tohto tovaru odpočítal aj v prípade, ak bol tento tovar ním vytvorený. Zámerom je, aby sa ustanovenie jednoznačne uplatňovalo nielen na situáciu, keď príde ku krádeži tovaru, ktorý bol kúpený na účely vykonávania ekonomickej činnosti a pri ktorom bolo uplatnené právo na odpočítanie dane, ale aj na situáciu, keď príde ku krádeži tovaru, ktorý bol vytvorený jeho činnosťou z komponentov, pri ktorých platiteľ dane uplatnil právo na

odpočítanie dane. A zároveň sa do ustanovenia navrhuje doplniť spôsob výpočtu dane. Ustanovenie v smernici 2006/112/ES je dobrovoľné, avšak jeho transponovaním sa zabezpečuje rovnaké zaobchádzanie u platiteľov dane, ktorí odpočítavajú daň na vstupe, a neplatiteľov dane, ktorí si neodpočítavajú daň na vstupe, pokiaľ ide o vzťah voči štátnemu rozpočtu v spojitosti s krádežou tovaru.

Článok 187 odsek 1 smernice 2006/112/ES – SR si historicky zvolila v prípade nehnuteľného investičného majetku dĺžku obdobia slúžiaceho na výpočet úpravy odpočítanej dane 20 rokov, aby sa čo možno najviac objektívne mohlo uplatňovať odpočítanie dane pri používaní nehnuteľností (napr. stavieb, bytov a nebytových priestorov) pri vykonávaní ekonomickej činnosti, t. j. podľa účelu a rozsahu jeho použitia pri jeho prvotnom použití a počas 20 rokov v závislosti od zmien účelu a rozsahu jeho použitia pri podnikaní.

Článok 205 smernice 2006/112/ES – Tento inštitút sa považuje za významný v boji proti daňovým únikom, ktoré majú vplyv na výšku vybranej dane, resp. výšku daňovej medzery.